

ПРОЈЕКАТ 10.

„МИГРАНТСКА КРИЗА И ЊЕНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПО БЕЗБЕДНОСТ ЕВРОПЕ И СРБИЈЕ“

-округли сто-

У организацији Евроазијског безбедносног форума дана 21.04.2017. године у Институту за међународну политику и привреду, Македонска бр. 25, одржан је округли сто на тему „Мигрантска криза и њене последице по безбедност Европе и Србије“ Округлим столом је руководио директор Евроазијског безбедносног форума проф. др Митар Ковач, који је поздравио присутне, саопштио тему округлог стола и кратке уводне напомене. Циљ одржавања округлог стола био је да се поставе, и дају одговори на одређена питања која се односе на проблем мигрантске кризе и последица које би утицале на безбедност Европе и Србије кроз изношење ставова и основних информација из научних саопштења. На конференцији су своја саопштења изнели:

1. Проф. др Митар Ковач
2. Проф. др Спасоје Мучибабић
3. Проф. др Радомир Милашиновић
4. Миленко Никић – Представник Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
5. Доц. др Јелена Вукоичић

У дискусији су учествовали и пратили је присутни представници амасада: Руске Федерације, Македоније, Бугарске, Босне и Херцеговине, као и представници Министарства одбране Републике Србије и Института за међународну политику и привреду и представници средстава информисања. У предвиђеном времену за дискусију, учествовао је, поред излагача, представник амбасаде Босне и Херцеговине Зоран Перковић и представник Института за међународну политику и привреду др Душан Пророковић. Дискутовало се о питањима која су се односила на последице мигрантске кризе по локалну и глобалну безбедност, потребу организовања нове политике односа према мигрантима свих европских земаља, и спречавања даљег ширења кризе.

Овај скуп се бави суптилним питањима безбедности и ризицима у будућем времену а у вези са постојећом миграцијом. Миграције су последица природне потребе човека (појединца и групе) за кретањем и то од лошијих ка бољим условима и као такве су предмет изучавања већег броја наука од статистике и социологије до војних наука.

Прве миграције у Европу су биле последица колонијалне политике и то се наставља а попримиће страшне размере јер ће се тероризам мултипликовати и по обиму и начинима. Свуда у свету се као највећи проблем безбедности првенствено разматрају питања тероризма и борбе против њега, па тако треба чинити и овде, посебно имајући у виду да је у нашој кући створена квази-држава а у непосредном суседству Исламска држава које имају спрегу и дају подршку екстремизму сада а то ће чинити и убудуће. У модерном добу, прве миграције у Европу су биле последица колонијалне политике и то се наставља са изглединама да поприми страшне размере јер ће се тероризам мултипликовати и по обиму и начинима деловања.

ОСНОВНИ СТАВОВИ ИЗНЕСЕНИ НА ОКРУГЛОМ СТОЛУ

- На овим просторима је било око 6000 људи из разних делова света од Афганистана и Ирана до Саудијске Арабије и они нису били плаћеници – пси рата већ инструктори који су потом нашли укорењење у актуелној политици на тим просторима а као последицу је имало геноцид и егзодус Србског народа са тих простора. Све се одвијало уз подршку западних центара моћи који су садејствовали и са терористичким организацијама.
- Посебан интерес је установити просторне и временске границе шта је то што је условљено миграцијом а посебно илегалном и то на „Балканској рути“ нарочито развијеном због спрегнутости тероризма са организованим криминалом па имамо два упоредна процеса илегалну миграцију и ону која је последица кризе. Ти процеси се не могу потпуно контролисати а посебно не центри који су створени и сама исламска држава (ИД) чији је циљ жариште сукоба пренети у Европу.
- Економска миграција чини око 50%, али је приметно и да 90% миграната чине млади мушкарци који су били дужни бранити своје државе и породице. Такође, ако је отворена могућност економске миграције због преке потребе за јефтином радном снагом, зашто имамо огроман проблем шверца, трговине људима и криминала и зашто није отворен пут за прихват тих људи.
- На нашим просторима не постоје социо-економски услови за прихват миграната али обзиром на динамику процеса треба бити спреман да се не обистине идеје – предлози да опустели делови територије „попуни“ пар милиона миграната.
- Још није урађена озбиљна научна анализа или студија која би овај проблем свеобухватно сагледала и резултирала сагласјем, бар Европе, шта чинити. Ми треба да сагледамо шта чинити ако се нађемо у позицији тампон зоне, посебно имајући у виду озбиљне тврдње да је међу мигрантима велики број терориста.
- Европа после СР никад није није била небезбеднија а од свог настанка ЕУ неспособнија

да учини нешто за себе. Како се Европа лако сагласи о санкцијам Русији а никако о заштити својих гранаца.

- Земље захваћене „арапским пролећем“ нису имале велике проблеме а ипак су потпуно разорене, па се одатле процес мигрантске кризе лако поспјеша и усмјери а то је финансирано са Запада. Земље партнери Запада нису биле погођене „демократизацијом“ и „арапским пролећем“ али су зато здружено помагале организационо, финансијски и оруђјем те процесе у сусједству.
- Рат на блиском истоку је стратешки осмишљен на Западу пре свега због енергената и господарења енергенатима и путевима којима се они допремају а тиме се такође чини штета Русији.
- Курдско питање је инструментализовано у државама где Курди живе.
- Поузданост договора Русија – Турска је веома ниска јер су Турци склони вероломству, а такође су и даље савезници са САД.
- Створени су услови да се мигрантска криза распламса и мигранти ће се и даље користити као политички притисак, што све чини повећану опасност за земље западног Балкана.
- Могућност повратка великог броја миграната из земаља ЕУ на Балкан уз „финансијску подршку за збрињавање и интеграцију“ по моделу Рома, када је у Србију враћен велики број Рома који овде никада пре нису живели. Ту групу би чинили непотребни, необразовани, кадрови јер потребни су у ЕУ већ увелико интегрисани.
- Последице деловања Запада на простору од Афганистана преко Блиског истока до севера Африке су: разарање стабилних секуларних држава које су постале изворишта нестабилности и екстремизма; стални пад животног стандарда на тим просторима; континуитет терористичких аката и страдања цивила; разбијање државних институција и посебно сектора безбедности који је сведен на миноран ниво полицијских служби без могућност контроле државних граница; масовне миграције становништва; промена стања безбедности у Европи која више није безбедно место за живот; у случају већих миграција „балканском рутом“ Србија ће бити посебно угрожена и за пролећни талас миграција мора бити спремна; последице оваквих мигрантских таласа могу бити веће него последице ратова а посебно у случају њихове тзв. социјализације.
- Криза је почела 2011. г. из северне Африке а ескалирала је 2015.г. отварањем „Балканске руте“.

- Огромна већина је тежила Немачкој мада нису знали ни реч немачког, канцеларка Меркел их је позвала да су добродошли, а после пада рејтинга Меркеловој и низа од стотинак хиљада кривичних дела, „Балканска рута“ је затворена.
- Земље ЕУ су стално тражиле и никад нису нашле усаглашено решење о квотама осим што су земље Вишеградске групе рекле да то не прихватају.
- „Балканска рута“ је званично затворена а формално никада, у Србију се сада лако улази а јако тешко излази и сада имамо око 7 до 8000 људи.
- И код нас је било много инцидената и угрожавања становништва, посебно од „нелегалних“ миграната, које према ставу званичника, „нико не може на силу да смести у прихватне центре“.
- Стално се говори да ЕУ треба да изнађе решење, земље које се штите зидовима су критиковане али и даље раде по својим замислима.
- Свака држава треба да сама мисли о себи и ради у складу са својим интересима, јер ЕУ више не може да донесе никакву одлуку па ни о овом.
- Треба убрзати азилну процедуру и неприхваћене одмах подврћи редмисији ради држања проблема под контролом јер смо ми већ на граници могућности.
- Основна карактеристика мигрантске кризе као појаве је то што она има свој почетак, ток и крај, тј. своју динамику.
- Систем који би требало да решава овај изазов, мора да има ниво прага организованости да би приступио решавању овог проблема, и уколико успе у томе, он егзистира.
- Посебан проблем у решавању ових криза је то што су оне доста непредвидиве. Поставља се питање ко је поспешује, ко утиче и са којим циљем?
- Угрожавање безбедности Србије може бити на два начина: спољно (из азијских земаља) и унутрашње (расељена лица са Косова и Метохије, са простора БиХ и Хрватске).

- За безбедност Србије важна су три аспекта: Институционални, Правни и стратешка документа.
 - Најважније институције за ово питање су Министарство унутрашњих послова, Комесаријат за избеглице, Министарство спољних послова, Канцеларија за људска и мањинска права, Министарство економије и регионалног развоја, Упрва вера и дијаспоре, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство просвете и науке, Министарство здравља и Канцеларија за Косово и Метохију. Формиране су такође и привремене институције као што су Координационо тело за праћење и управљање миграцијама, Савет за супротстављање илегалним миграцијама, Комисија за праћење безвизног режима, Савет за интеграцију и споразуми о реадмисији и Савет за борбу против трговине људима.
 - Што се тиче правног оквира, ту је Устав Републике Србије, као и ратификовани међународни споразуми и стратешки документи које је влада изградила, које су платформа а ефективно управљање кризама.
- 2015. године почиње мигрантска криза у Србији и влада Републике Србије формира радну групу за решавање миграционих токова. У радну групу су укључени Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство унутрашњих послова, Министарство одбране, Министарство здравља, Министарство спољних послова и Канцеларија за европске интеграције и расељена лица. Направљен је систем рада.
- 2016. године долази до затварања ”балканске руте”. Међутим, чини се да је ”балканска рута” и даље активна. Због затварања Хрватске границе и препрека на Мађарској граници, велики број миграната се у Србији задржава дужи период. Тренутно се у Србији налази око 8000 миграната, а преко наше територије је прошло више од 1000000 људи.
- После затварања балканске руте марта 2016. године, мења се и правац кретања миграната, већи део долази из правца Бугарске, а мањи из правца Македоније као до тада. То више нису мигранти из ратом заваћене Сирије, већ из Афганистана, Пакистана, Египта, Ирана, Марока, Алжира, Судана...
- Променом структуре миграната, мења се и њихова старосна доб. На 1000 младића из Афганистана старости од 15 до 30 година, долази једна афганистанска породица. Тако да је немогуће да је све то кренуло неорганизовано. Пуно је малолетника у пратњи неког члана породице, али не родитеља.
- 90% миграната је необразовано, неписмено, не знају да пишу и читају ни свој језик. Тако да циљ миграната није економски разлог, боље плаћен посао и тд.
- Они не желе ни под каквим условима да остану у Србији, они тачно знају где желе да иду,

у коју државу треба да стигну. Ми смо само територији кроз коју они пролазе на путу до жељене дестинације – Немачке, Енглеске...

ОСНОВНИ ЗАКЉУЧЦИ И ПОРУКЕ СА ОКРУГЛОГ СТОЛА

- Лажна је дилема чији је ово проблем јер је јасно да је онога кога угрожава, дакле наш!
- Треба нам нови регионални оквир и нова регионална политика. Не постоји сагласност око виђења целокупне мигрантске кризе.
- Веће земље ЕУ нису значајније угрожене миграцијама.
- Потези изградње зидова нису појединачне идеје и тежње појединих земаља (Мађарска, Хрватска) већ су рађени уз подршку водећих земаља.
- Велики узроци миграција су: глобализација сиромаштва и „демократизација“ појединих држава што је у ствари било увођење хаоса ради пљачке тих држава и народа.
- Потребно је изградити физичке препреке бар на неким деловима.
- Криза може да доведе и до конфликта, а може да прерасте и у катастрофу!
- Сумња се да је циљ трговина људима, кријумчарење, организовани криминал од којих су мигранти који су извршиоци.
- Европа мора да заузме исти став према овом проблему. Треба нам заједнички став свих земаља Европе. Овај проблем постоји и неће стати.
- Појачана је контрола државне границе Републике Србије према Бугарској и Македонији формирањем заједничких снага МУП-а и Министарства одбране РС.
- Потребно е системско изучавање криза, схватити је као озбиљну и широку појаву.
- Време у којем живимо је време мигратских криза и постаје актуелан безбедносни ризик за једну земљу.
- Мигранти су организована прича и нису спонтана појава него део нечијег плана а свака држава мора да брине о себи и само тако ће бити безбедна.
- Све ово ангажовање тражи ресурсе, а наша држава не може све самостално да решава. Неопходна је помоћ Европске уније са којом јесмо и морамо бити у релацијама.
- Треба направити разлику између миграната из ратом захваћених подручја, од оних који су кренули из економских разлога.
- У почетку криза настала миграцијом, може се донекле и контролисати, али временом постаје све комплекснија и у њу се интегришу елементи као што су шверц, дрога, трговина људима, криминал.